

USTAWA

z dnia.....2008 r.

o emeryturach pomostowych ¹⁾

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1

1. Ustawa określa:

- 1) warunki nabywania i utraty prawa do emerytur dla niektórych ubezpieczonych zatrudnionych w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, zwanych dalej „emeryturami pomostowymi”, o których mowa w art. 24 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2004 r. Nr 39, poz. 353, z późn. zm. ²⁾), zwanej dalej „ustawą o emeryturach i rentach z FUS”;
- 2) zasady i tryb przyznawania oraz wypłaty emerytur pomostowych;
- 3) organizację i zasady działania Funduszu Emerytur Pomostowych;
- 4) zasady i tryb opłacania składek na Fundusz Emerytur Pomostowych oraz zasady finansowania emerytur pomostowych;
- 5) zasady tworzenia i prowadzenia wykazu i centralnego rejestru stanowisk pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze oraz ewidencji i centralnego rejestru pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze.

2. Wypłata emerytur pomostowych jest gwarantowana przez państwo.

Art. 2

1. Użyte w ustawie określenia oznaczają:

- 1) organ rentowy - jednostkę organizacyjną Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, zwanego dalej „Zakładem”, właściwą do wydawania decyzji w sprawach świadczeń, określoną w ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2007 r. Nr 11, poz. 74, z późn. zm. ³⁾), zwanej dalej „ustawą o systemie ubezpieczeń społecznych”;
- 2) płatnik składek – pracodawcę, o którym mowa w art. 4 pkt 2 lit. a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, u którego są wykonywane prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze;
- 3) prace w szczególnych warunkach – prace wykonywane w pełnym wymiarze czasu pracy, w ekstremalnych warunkach środowiska pracy determinowanych siłami natury lub procesami technologicznymi, które mogą powodować trwałe, negatywne skutki zdrowotne, i którym nie można zapobiec stosując odpowiednie środki profilaktyki

technicznej, organizacyjnej i medycznej; przez ekstremalne warunki środowiska pracy należy rozumieć nagromadzenie takich czynników ryzyka, które występując łącznie, z dużym prawdopodobieństwem mogą spowodować trwałe uszkodzenie zdrowia pracowników zatrudnionych w tych warunkach;

- 4) prace o szczególnym charakterze – prace wymagające szczególnej sprawności psychofizycznej, której obniżenie spowodowane naturalnym procesem starzenia się uniemożliwia, po osiągnięciu określonego wieku, wykonywanie tych prac w sposób zapewniający bezpieczeństwo publiczne;
  - 5) ubezpieczony – osobę podlegającą ubezpieczeniu emerytalnemu z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, a także osobę, która przed dniem wejścia w życie ustawy z tytułu takiej pracy podlegała ubezpieczeniu społecznemu lub zaopatrzeniu emerytalnemu, z wyłączeniem ubezpieczenia społecznego rolników;
  - 6) uprawniony – osobę mającą ustalone prawo do emerytury pomostowej.
2. Wykaz prac w szczególnych warunkach określa załącznik nr 1 do ustawy.
  3. Wykaz prac o szczególnym charakterze określa załącznik nr 2 do ustawy.

Art. 3

1. Prawo do emerytury pomostowej przysługuje ubezpieczonemu, urodzonemu po dniu 31 grudnia 1948 r. a przed dniem 1 stycznia 1969 r., który spełnia łącznie następujące warunki:
  - 1) ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat;
  - 2) osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn;
  - 3) ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art. 5 – 11 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn;
  - 4) przed dniem 1 stycznia 1999 r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu ustawy o emeryturach i rentach z FUS;
  - 5) nastąpiło rozwiązanie stosunku pracy.
2. Ubezpieczony, wykonujący na statkach żeglugi powietrznej pracę o szczególnym charakterze wymienioną w pkt 1 załącznika nr 2 do ustawy, który spełnia warunki, o których mowa w ust. 1 pkt 3 - 5, nabywa prawo do emerytury pomostowej, jeżeli:
  - 1) osiągnął wiek wynoszący co najmniej 50 lat dla kobiet i co najmniej 55 lat dla mężczyzn;
  - 2) ma okres pracy o szczególnym charakterze na statkach żeglugi powietrznej, wynoszący co najmniej 15 lat;
  - 3) centrum medycyny lotniczej wydało orzeczenie o niezdolności do wykonywania pracy o szczególnym charakterze wymienionej w pkt 1 załącznika nr 2 do ustawy.
3. Ubezpieczony, wykonujący w morskich portach handlowych oraz przedsiębiorstwach pomocniczych działających na rzecz tych portów, zwanych dalej portami morskimi, prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, wymienione w pkt 20 załącznika nr 1 i pkt 9 załącznika nr 2 do ustawy, który spełnia warunki, o których mowa w ust. 1 pkt 3 - 5, nabywa prawo do emerytury pomostowej, jeżeli:
  - 1) osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat;

- 2) ma okres pracy w szczególnych warunkach w portach morskich, wynoszący co najmniej 15 lat.
4. Ubezpieczony, wykonujący w hutnictwie prace w szczególnych warunkach wymienione w pkt 3 - 11 załącznika nr 1 do ustawy, który spełnia warunki, o których mowa w ust. 1 pkt 3 - 5, nabywa prawo do emerytury pomostowej, jeżeli:
  - 1) osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat;
  - 2) ma okres pracy w szczególnych warunkach w hutnictwie, wynoszący co najmniej 15 lat;
  - 3) lekarz medycyny pracy wydał orzeczenie o niezdolności do wykonywania prac w szczególnych warunkach wymienionych w pkt 3 - 11 załącznika nr 1 do ustawy.
5. Ubezpieczony, wykonujący prace w szczególnych warunkach wymienione w pkt 19, 21 i 31 załącznika nr 1 do ustawy, który spełnia warunki, o których mowa w ust. 1 pkt 3 - 5, nabywa prawo do emerytury pomostowej, jeżeli:
  - 1) osiągnął wiek wynoszący co najmniej 50 lat dla kobiet i co najmniej 55 lat dla mężczyzn;
  - 2) ma okres pracy w szczególnych warunkach wymienionych w pkt 19, 21, i 31 załącznika nr 1 do ustawy, wynoszący co najmniej 10 lat.
6. Za pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach uważa się pracowników wykonujących po dniu wejścia w życie ustawy, w pełnym wymiarze czasu pracy, prace, o których mowa w art. 2 pkt 3.
7. Za pracowników wykonujących prace o szczególnym charakterze uważa się pracowników wykonujących po dniu wejścia w życie ustawy, w pełnym wymiarze czasu pracy, prace, o których mowa w art. 2 pkt 4.
8. Za pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze uważa się również pracowników wykonujących przed dniem wejścia w życie ustawy, w pełnym wymiarze czasu pracy, prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS.
9. Rada Ministrów określi w drodze rozporządzenia sposób potwierdzania przez pracodawcę okresów pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, uwzględniając obowiązujące w systemie informatycznym Zakładu zasady prowadzenia wykazów, ewidencji i rejestrów.

Art. 4

1. Żołnierze zawodowi, funkcjonariusze Policji, Urzędu Ochrony Państwa, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Służby Więziennej i Państwowej Straży Pożarnej nabywają prawo do emerytury pomostowej, na zasadach określonych w art. 3, jeżeli nie spełniają warunków do nabycia prawa do emerytury określonej w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym tych osób.

2. Przy ustalaniu prawa do emerytury pomostowej osobom, o których mowa w ust. 1, okresy służby pełnionej przez te osoby traktuje się na równi z okresami pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, zgodnie z art. 3 ust. 6 - 8.

Rozdział 2

Emerytura pomostowa

Art. 5

1. Emerytura pomostowa stanowi, z zastrzeżeniem ust. 2, równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury, ustalonej w sposób określony w art. 25 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku 60 lat, ustalone według obowiązujących w dniu zgłoszenia wniosku o przyznanie emerytury pomostowej tablic średniego trwania życia, o których mowa w art. 26 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.
2. Jeżeli ubezpieczony jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego, przy ustalaniu podstawy obliczenia emerytury, składki na ubezpieczenie emerytalne, zaewidencjonowane na jego koncie w niepełnej wysokości, zwiększa się przez pomnożenie wskaźnikiem korygującym 19,52/12,22, stanowiącym stosunek pełnej wysokości składki na ubezpieczenie emerytalne do wysokości zaewidencjonowanej na koncie ubezpieczonego.
3. Kwota emerytury pomostowej ubezpieczonych, o których mowa w art. 3 ust. 2 - 5, nie może być niższa od kwoty emerytury obliczonej dla osób, o których mowa w art. 3 ust. 1.
4. Emerytura pomostowa nie może być niższa, niż najniższa emerytura, o której mowa w art. 85 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.
5. Emerytura pomostowa podlega waloryzacji na zasadach i w terminach przewidzianych dla waloryzacji świadczeń w ustawie o emeryturach i rentach z FUS.

Art. 6

1. Prawo do emerytury pomostowej powstaje z dniem spełnienia warunków wymaganych do nabycia tego prawa.
2. W przypadku pobierania zasiłku chorobowego lub świadczenia rehabilitacyjnego, prawo do emerytury pomostowej powstaje z dniem zaprzestania pobierania tego zasiłku lub świadczenia.

Art. 7

Prawo do emerytury pomostowej ustaje z dniem:

- 1) śmierci uprawnionego;
- 2) osiągnięcia przez ubezpieczonego wieku:
  - a) 60 lat - w przypadku kobiet,
  - b) 65 lat - w przypadku mężczyzn;

- 3) poprzedzającym dzień nabycia prawa do emerytury, która jest ustalona decyzją organu rentowego lub innego organu emerytalno-rentowego, określonego w odrębnych przepisach.

Art. 8

1. Prawo do emerytury pomostowej ulega zawieszeniu lub emerytura ta ulega zmniejszeniu na zasadach określonych w art. 104 – 106 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.
2. Organ rentowy po ustaleniu, że łączna kwota dochodu uprawnionego przewyższyła w danym roku kalendarzowym kwotę graniczną dochodu o kwotę niższą niż kwota nienależnie pobranych świadczeń, informuje uprawnionego o możliwości uniknięcia zwrotu kwoty z nienależnie pobranych świadczeń w razie wpłaty na Fundusz Emerytur Pomostowych, o którym mowa w art. 16, kwoty równej kwocie tego przekroczenia, pomniejszonej o kwotę pobranej zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych, i wyznacza termin jej zwrotu.
3. Jeżeli uprawniony nie dokonał wpłaty, o której mowa w ust. 2, w określonym terminie, organ rentowy dochodzi zwrotu świadczeń na zasadach określonych w ustawie o emeryturach i rentach z FUS.
4. Prawo do emerytury pomostowej ulega zawieszeniu bez względu na wysokość uzyskiwanego przychodu w razie podjęcia przez uprawnionego pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze.

Art. 9

W razie śmierci uprawnionego członkom jego rodziny przysługuje renta rodzinna na zasadach i w wysokości ustalonej w ustawie o emeryturach i rentach z FUS.

Art. 10

Osobie, która pokryła koszty pogrzebu po śmierci:

- 1) uprawnionego,
  - 2) członka rodziny uprawnionego, spełniającego warunki do uzyskania renty rodzinnej
- przysługuje zasiłek pogrzebowy na zasadach i w wysokości określonych w ustawie o emeryturach i rentach z FUS.

Rozdział 3

Postępowanie w sprawach emerytur pomostowych

Art. 11

1. Postępowanie w sprawie emerytury pomostowej wszczyna się na wniosek ubezpieczonego, zgłoszony w organie rentowym, za pośrednictwem płatnika składek.

2. Na wniosek płatnika składek organ rentowy właściwy ze względu na siedzibę płatnika składek wydaje zaświadczenie o spełnieniu przez ubezpieczonego warunków określonych w art. 3 ust. 1 pkt 2.

Art. 12

1. Decyzję w sprawie emerytury pomostowej wydaje ubezpieczonemu i emeryturę tę wypłaca organ rentowy właściwy ze względu na miejsce zamieszkania tej osoby.
2. Wyznaczone przez Prezesa Zakładu jednostki organizacyjne Zakładu wydają decyzje w sprawie emerytur pomostowych i emerytury te wypłacają:
  - 1) ubezpieczonym zamieszkałym za granicą w państwie, z którym Rzeczpospolitą Polską łączy umowa międzynarodowa w dziedzinie ubezpieczeń społecznych;
  - 2) ubezpieczonym, którym przy ustalaniu okresu składkowego i nieskładkowego uwzględniono okresy, o których mowa w art. 8 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.
3. Osobom zamieszkałym za granicą w państwie, z którym Rzeczpospolitą Polską nie łączy umowa międzynarodowa w dziedzinie ubezpieczeń społecznych, decyzje w sprawach emerytur pomostowych wydają i emerytury te wypłacają organy rentowe właściwe ze względu na ostatnie miejsce zamieszkania w Rzeczypospolitej Polskiej ubezpieczonego.
4. Od decyzji organu rentowego, w sprawie emerytury pomostowej, przysługuje odwołanie do właściwego sądu w terminie i według zasad określonych w przepisach ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296, z późn. zm.⁴⁾).

Art. 13

1. Emeryturę pomostową wypłaca się za miesiąc kalendarzowy w terminach i na zasadach przewidzianych dla wypłaty emerytur określonych w ustawie o emeryturach i rentach z FUS.
2. Emeryturę pomostową za niepełny miesiąc ustala się, dzieląc kwotę emerytury przez liczbę dni kalendarzowych w miesiącu, a otrzymaną kwotę mnoży się przez liczbę dni kalendarzowych, za które emerytura przysługuje.

Art. 14

W zakresie postępowania w sprawie o ustalenie prawa do emerytury pomostowej, podstawy jej obliczenia, zasad wypłaty, zmiany wysokości, zwrotu nienależnie pobranej emerytury pomostowej, egzekucji i potrąceń, stosuje się odpowiednio przepisy ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Art. 15

W razie zbiegu prawa do emerytury pomostowej z prawem do renty, uposażenia, zasiłku przedemerytalnego, świadczenia przedemerytalnego lub innego świadczenia o charakterze emerytalnym lub rentowym, ustalonym na podstawie odrębnych ustaw, przysługuje tylko jedno z tych świadczeń – wyższe lub wybrane przez ubezpieczonego.

Rozdział 4

Fundusz Emerytur Pomostowych

Art. 16

1. Tworzy się Fundusz Emerytur Pomostowych, zwany dalej „FEP”, który jest państwowym funduszem celowym powołanym w celu finansowania emerytur pomostowych.
2. Dysponentem FEP jest Zakład.

Art. 17

1. Przychody FEP pochodzą:
  - 1) ze składek na FEP;
  - 2) z dotacji budżetu państwa;
  - 3) z oprocentowania rachunków bankowych FEP;
  - 4) z odsetek od nieterminowo opłaconych składek na FEP;
  - 5) z dodatkowej opłaty, o której mowa w art. 28 ust. 2;
  - 6) ze zwrotu nienależnie pobranych świadczeń wraz z odsetkami;
  - 7) z lokat wolnych środków FEP;
  - 8) z wpłaty, o której mowa w art. 8 ust. 2;
  - 9) z innych tytułów.
2. Składkę na FEP zalicza się do przychodów FEP w miesiącu następującym po miesiącu, za który składka jest należna.

Art. 18

1. W granicach określonych w ustawie budżetowej FEP otrzymuje z budżetu państwa dotacje.
2. Dotacje, mogą być przeznaczone wyłącznie na finansowanie wydatków, o których mowa w art. 19.

Art. 19

1. Ze środków zgromadzonych w FEP są finansowane:
  - 1) wypłaty emerytur pomostowych;
  - 2) odsetki za nieterminowe wypłaty emerytur pomostowych;
  - 3) odpis stanowiący przychód Zakładu; wysokość odpisu ustala się corocznie w ustawie budżetowej na podstawie planu finansowego FEP, zatwierdzonego przez Prezesa Rady Ministrów; odpis jest potrącany w okresach miesięcznych.
2. Świadczenia, o których mowa w art. 9 i 10, są finansowane ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, o którym mowa w ustawie o systemie ubezpieczeń społecznych.

Art. 20

1. Zarząd Zakładu:

- 1) opracowuje projekt rocznego planu finansowego FEP w trybie określonym w przepisach dotyczących prac nad projektem budżetu państwa,
- 2) sporządza roczne sprawozdanie z wykonania planu finansowego FEP,
- 3) sporządza roczne sprawozdanie finansowe FEP, podlegające zaopiniowaniu przez biegłego rewidenta niebędącego pracownikiem Zakładu
- i przedkłada je do zatwierdzenia Prezesowi Rady Ministrów.

2. Zarząd Zakładu sporządza również dla FEP:

- 1) prognozę sytuacji finansowej na najbliższy rok obrotowy, obejmującą zestawienie przewidywanych przychodów i wydatków na dany rok;
- 2) uproszczony rachunek ubezpieczeń dla kolejnych 5 lat obrotowych zgodnie z zasadami określonymi w ustawie o systemie ubezpieczeń społecznych.

Art. 21

Wolne środki FEP mogą być lokowane, na zasadach określonych w art. 56 ust. 3 i 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

Rozdział 5

Składki na Fundusz Emerytur Pomostowych

Art. 22

1. Składki na FEP opłaca się za pracownika, który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) urodził się po dniu 31 grudnia 1948 r. a przed dniem 1 stycznia 1969 r.;
- 2) przed dniem 1 stycznia 1999 r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu ustawy o emeryturach i rentach z FUS;
- 3) wykonuje prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, o których mowa w art. 2 pkt 3 i 4.

2. Obowiązek opłacania składek na FEP powstaje z dniem rozpoczęcia wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, a ustaje z dniem zaprzestania wykonywania tych prac.

Art. 23

Od uposażenia zwolnionych ze służby żołnierzy zawodowych albo funkcjonariuszy, o których mowa w art. 4, wypłaconego od dnia wejścia w życie ustawy do dnia zwolnienia ze służby, opłaca się składki na FEP na zasadach i w trybie określonym w odrębnych przepisach dla składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe przekazywanych za żołnierzy albo funkcjonariuszy zwolnionych ze służby.

Art. 24

1. Stopa składki na FEP wynosi 3,0 % podstawy wymiaru.

2. Podstawę wymiaru składki na FEP stanowi podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe, określona w ustawie o systemie ubezpieczeń społecznych.
3. Przy ustalaniu podstawy wymiaru składki na FEP stosuje się ograniczenie, o którym mowa w art. 19 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.
4. Składka na FEP jest finansowana w całości przez płatnika składek.

Art. 25

1. Składkę na FEP oblicza, rozlicza i opłaca co miesiąc płatnik składek.
2. Składkę na FEP płatnik składek rozlicza w deklaracji rozliczeniowej, o której mowa w ustawie o systemie ubezpieczeń społecznych.
3. Składkę na FEP płatnik składek opłaca w terminie określonym w ustawie o systemie ubezpieczeń społecznych dla opłacania składek na ubezpieczenia społeczne.

Art. 26

Płatnik składek przekazuje informację o pracowniku, za którego był obowiązany opłacać składkę na FEP, zawierającą następujące dane:

- 1) nazwisko i imię,
  - 2) datę urodzenia,
  - 3) numery PESEL i NIP, a w razie gdy pracownikowi nie nadano tych numerów lub jednego z nich – serię i numer dowodu osobistego lub paszportu,
  - 4) okres wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze,
  - 5) kod pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, o którym mowa w przepisach ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych - zwaną dalej „zgłoszeniem danych o pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze”.
2. Zgłoszenie danych o pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze płatnik składek przekazuje do Zakładu do dnia 31 marca danego roku za poprzedni rok kalendarzowy.
  3. W przypadku wystąpienia pracownika z wnioskiem o przyznanie emerytury pomostowej, zgłoszenie danych o pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w danym roku kalendarzowym, płatnik składek przekazuje do Zakładu w terminie 7 dni od dnia zgłoszenia wniosku.
  4. Jeżeli z wnioskiem o przyznanie emerytury pomostowej pracownik wystąpi przed przekazaniem zgłoszenia danych o pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze za poprzedni rok kalendarzowy, w terminie o którym mowa w ust. 3, płatnik składek przekazuje do Zakładu także zgłoszenie za poprzedni rok kalendarzowy.
  5. W przypadku upadłości lub likwidacji płatnika składek zgłoszenia danych o pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w danym roku kalendarzowym płatnik składek przekazuje do Zakładu nie później niż w dniu przekazania dokumentu wyrejestrowania płatnika składek.

6. W przypadku upadłości lub likwidacji płatnika składek przed przekazaniem zgłoszeń danych o pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze za poprzedni rok kalendarzowy, w terminie o którym mowa w ust. 3, płatnik składek przekazuje do Zakładu także zgłoszenia za poprzedni rok kalendarzowy.

Art. 27

1. Płatnik składek jest obowiązany przekazać do Zakładu korygujące zgłoszenie danych o pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w formie nowego zgłoszenia zawierającego wszystkie prawidłowe dane, o których mowa w art. 26, zwane dalej „korygującym zgłoszeniem”, jeżeli zachodzi konieczność korekty danych podanych w zgłoszeniu w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości przez:
  - 1) płatnika składek we własnym zakresie;
  - 2) Zakład;
  - 3) właściwy organ Państwowej Inspekcji Pracy.
2. Płatnik składek jest obowiązany przekazać korygujące zgłoszenie w terminie 7 dni od stwierdzenia nieprawidłowości we własnym zakresie lub otrzymania zawiadomienia o stwierdzeniu nieprawidłowości przez Zakład.
3. Jeżeli konieczność korekty podanych w zgłoszeniu danych o pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze jest wynikiem stwierdzenia nieprawidłowości przez Zakład w drodze:
  - 1) decyzji – korygujące zgłoszenie powinno być złożone nie później niż w terminie 7 dni od dnia, w którym decyzja staje się ostateczna;
  - 2) kontroli – korygujące zgłoszenie powinno być złożone nie później niż w terminie 30 dni od dnia otrzymania protokołu kontroli.
4. Zgłoszenie danych o pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze i korygujące zgłoszenie przekazuje się w takiej samej formie, jaka obowiązuje płatnika składek w odniesieniu do dokumentów ubezpieczeniowych określonych w ustawie o systemie ubezpieczeń społecznych.
5. Zakład może z urzędu sporządzić zgłoszenie danych o pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze oraz skorygować błędy w nim stwierdzone, w razie braku możliwości uzyskania korygującego zgłoszenia od płatnika składek, jeżeli posiada dane umożliwiające sporządzenie tego zgłoszenia.

Art. 28

1. Od nieopłaconych w terminie składek na FEP należne są od płatnika składek odsetki za zwłokę, na zasadach i w wysokości określonych w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60, z późn. zm.⁵⁾), jeżeli ich wysokość przekracza 6,60 zł.
2. W razie nieopłacenia składek na FEP lub opłacenia ich w zaniżonej wysokości Zakład może wymierzyć płatnikowi składek dodatkową opłatę do wysokości 100% nieopłaconych składek.

3. Od decyzji w sprawie wymierzenia dodatkowej opłaty przysługuje odwołanie do sądu, na zasadach określonych w ustawie o systemie ubezpieczeń społecznych.
4. Składki na FEP oraz odsetki za zwłokę, koszty egzekucyjne, koszty upomnienia i dodatkowa opłata, nieopłacone w terminie:
  - 1) podlegają ściągnięciu,
  - 2) ulegają przedawnieniu,
  - 3) umarza się w całości lub w części- na zasadach określonych w ustawie o systemie ubezpieczeń społecznych.
5. Na wniosek dłużnika Zakład może odroczyć termin płatności należności wymienionych w ust. 4, lub rozłożyć je na raty, uwzględniając możliwości płatnicze dłużnika, a także stan finansów FEP, na zasadach określonych w ustawie o systemie ubezpieczeń społecznych.
6. Nienależnie opłacone składki na FEP podlegają zwrotowi na zasadach określonych w ustawie o systemie ubezpieczeń społecznych.

Rozdział 6

Wykaz stanowisk pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze oraz ewidencja pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze

Art. 29

1. Zakład prowadzi:
  - 1) centralny rejestr stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze;
  - 2) centralny rejestr pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze.
2. Płatnik składek jest obowiązany prowadzić:
  - 1) wykaz stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze;
  - 2) ewidencję pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze.
3. W przypadku nieumieszczenia w ewidencji pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, pracownikowi przysługuje skarga do Państwowej Inspekcji Pracy.
4. Płatnik składek jest obowiązany przekazywać do Zakładu informacje zawarte w wykazie i ewidencji, o których mowa w ust. 2.
5. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi w drodze rozporządzenia:

- 1) sposób prowadzenia przez Zakład centralnych rejestrów, o których mowa w ust. 1, oraz sposób i terminy przekazywania informacji do tych rejestrów,
  - 2) sposób prowadzenia przez płatników składek wykazu oraz ewidencji, o których mowa w ust. 2,
  - 3) wzory dokumentów niezbędnych do prowadzenia ewidencji, której mowa w ust. 2 pkt. 2
- uwzględniając możliwości prowadzenia wykazów, ewidencji i centralnych rejestrów w ramach kompleksowego systemu informatycznego Zakładu.

Rozdział 7

Zmiany w przepisach obowiązujących

Art. 30

W ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2007 r. Nr 11, poz. 74, z późn. zm.⁶⁾) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) art. 32 otrzymuje brzmienie:

„Art. 32. Do składek na Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych i Fundusz Emerytur Pomostowych oraz na ubezpieczenie zdrowotne w zakresie: ich poboru, egzekucji, wymierzania odsetek za zwłokę i dodatkowej opłaty, przepisów karnych, dokonywania zabezpieczeń na wszystkich nieruchomościach, ruchomościach i prawach zbywalnych dłużnika oraz stosowania ulg i umorzeń stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące składek na ubezpieczenia społeczne.”;

- 2) w art. 36 ust. 10 otrzymuje brzmienie:

„10. Zgłoszenie do ubezpieczeń społecznych zawiera w szczególności następujące dane dotyczące osoby zgłaszanej: dane, o których mowa w art. 35 ust. 1 pkt 1, nazwisko, imię pierwsze i drugie, datę urodzenia, nazwisko rodowe, obywatelstwo i płeć, tytuł ubezpieczenia, stopień niepełnosprawności, posiadanie ustalonego prawa do emerytury lub renty, adres zameldowania na stałe miejsce pobytu, adres zamieszkania, jeżeli jest inny niż adres zameldowania na stałe miejsce pobytu, adres do korespondencji, jeżeli jest inny niż adres zameldowania na stałe miejsce pobytu i adres zamieszkania.”;

- 3) w art. 40 w ust. 2 w pkt 10 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje pkt 11 w brzmieniu:

„11) o okresach pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, przekazane w zgłoszeniu danych o pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, o którym mowa w ustawie z dnia..... o emeryturach pomostowych (Dz. U. Nr , poz.).”;

- 4) w art. 45 po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:

„ 1a) ewidencjonuje się liczbę pracowników, za których jest opłacana składka na Fundusz Emerytur Pomostowych,”;

- 5) w art. 46 w ust. 4 po pkt 6 dodaje się pkt 6a, 6b i 6c w brzmieniu:

„6a) sumę należnych składek na Fundusz Emerytur Pomostowych;

6b) liczbę pracowników, za których jest opłacana składka na Fundusz Emerytur Pomostowych;

- 6c) liczbę stanowisk pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze.”;
- 6) w art. 47:
- a) w ust. 4 w pkt 4 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 5 w brzmieniu:
„5) Fundusz Emerytur Pomostowych.”.
  - b) ust. 14 otrzymuje brzmienie:

„14. Przepisy niniejszego artykułu stosuje się odpowiednio do składek na Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, Fundusz Emerytur Pomostowych i ubezpieczenie zdrowotne.”;
- 7) w art. 49 w ust. 2 w pkt 5 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 6 w brzmieniu:
„6) zgłoszenia danych o pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, o którym mowa w ustawie z dnia..... o emeryturach pomostowych oraz kody pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze.”;
- 8) w art. 76 w ust. 1 po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:
„1a) odpisu z Funduszu Emerytur Pomostowych, o którym mowa w ustawie z dnia..... o emeryturach pomostowych;”;
- 9) w art. 83 w ust. 1 po pkt 3 dodaje się pkt 3a w brzmieniu:
„ 3a) ustalania wymiaru składek na Fundusz Emerytur Pomostowych i ich poboru, a także umarzania należności z tytułu tych składek;”.

Art. 31

W ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2004 r. Nr 39, poz. 353, z późn. zm.⁷⁾) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 32 ust. 2 otrzymuje brzmienie:
„2. Dla celów ustalenia uprawnień, o których mowa w ust. 1, za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia.”.
- 2) w art. 184 ust. 2 otrzymuje brzmienie:
„2. Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa oraz rozwiązania stosunku pracy – w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem.”.

Art. 32

W ustawie z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (Dz.U. z 1996 r. Nr 70, poz. 335, z późn. zm.⁸⁾) w art. 5:

- a) ust. 3 otrzymuje brzmienie:
„3. Wysokość odpisu podstawowego na jednego pracownika wykonującego prace w szczególnych warunkach lub prace o szczególnym charakterze - w rozumieniu

przepisów ustawy o emeryturach pomostowych, wynosi 50% przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego, o którym mowa w ust. 2.”

b) ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Minister Pracy i Polityki Społecznej określi, w drodze rozporządzenia, sposób ustalania przeciętnej liczby zatrudnionych, w celu naliczania odpisu na Fundusz, biorąc pod uwagę w szczególności liczbę osób zatrudnionych w danym roku kalendarzowym.”.

Art. 33

W ustawie z dnia 27 lipca 2005 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz ustawy – Karta Nauczyciela (Dz. U. Nr 167, poz. 1397 oraz z 2007 r. Nr 191, poz. 1369) w art. 3:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Osobom, które do dnia 31 grudnia 2008 r. spełniły warunki do emerytury górniczej określone w art. 34 lub w art. 48-49 ustawy, o której mowa w art. 1, w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 grudnia 2006 r., przysługuje górnicza emerytura na warunkach określonych w tych przepisach, z zastrzeżeniem ust. 3.”

b) po ust. 2 dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Jeżeli osoba, o której mowa w ust. 1, przystąpiła do otwartego funduszu emerytalnego, warunkiem do uzyskania emerytury górniczej jest złożenie wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, na dochody budżetu państwa”.

Art. 34

W ustawie z dnia z dnia 13 kwietnia 2007 r. o Państwowej Inspekcji Pracy (Dz. U. Nr 89, poz. 589) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 10 w ust. 1 po pkt 9 dodaje się pkt 9a w brzmieniu:

„9a) kontrola ewidencji, o której mowa w art. 29 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia..... o emeryturach pomostowych (Dz. U. Nr..., poz....),”;

2) po art. 11 dodaje się art. 11a w brzmieniu:

„Art. 11a. Właściwe organy Państwowej Inspekcji Pracy są uprawnione do nakazania pracodawcy umieszczenia pracownika w ewidencji, o której mowa w art. 29 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia.....o emeryturach pomostowych, wykreślenia go z ewidencji oraz do sporządzenia korekty dokonanego wpisu w tej ewidencji.”.

Rozdział 8

Przepisy dostosowawcze i końcowe

Art. 35

Ilekoć w przepisach o ubezpieczeniach społecznych, o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, o emeryturach i rentach, w przepisach, które

uzależniają uprawnienia od dochodu rodziny oraz w odrębnych przepisach mowa jest o emeryturze, należy przez to rozumieć również emeryturę pomostową.

Art. 36

1. Do dnia 31 grudnia 2014 r. Rada Ministrów przyjmie w drodze uchwały wieloletnią strategię wspierania zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób urodzonych po dniu 31 grudnia 1968 r., wykonujących przez co najmniej 15 lat prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, którym, zgodnie z art. 3, nie przysługuje prawo do emerytur pomostowych.

2. Projekt strategii, o którym mowa w ust. 1, opracuje minister właściwy do spraw pracy w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw rozwoju regionalnego, w celu zapewnienia zgodności z obowiązującą strategią rozwoju kraju, o której mowa w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. Nr 227, poz. 1658).

Art. 37

Dotychczasowe przepisy wydane na podstawie art. 49 ust. 2 ustawy, o której mowa w art. 30, zachowują moc do czasu wejścia w życie przepisów wydanych na podstawie art. 49 ust. 2 ustawy, o której mowa w art. 30, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, nie dłużej jednak niż 12 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 38

Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2009 r. z wyjątkiem przepisów rozdziału 4, 5 i 6, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2010 r. oraz przepisu art. 32, który wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

---

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, ustawę z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ustawę z dnia 27 lipca 2005 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz ustawy – Karta Nauczyciela oraz ustawę z dnia z dnia 13 kwietnia 2007 r. o Państwowej Inspekcji Pracy

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 64, poz. 593, Nr 99, poz. 1001, Nr 120, poz. 1252, Nr 121, poz. 1264, Nr 144, poz. 1530, Nr 191, poz. 1954, Nr 210, poz. 2135 i Nr 236, poz. 2355, z 2005 r. Nr 167, poz. 1397 i Nr 169, poz. 1412 i 1421, z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i 711 i Nr 208, poz. 1534 oraz z 2007 r. Nr 17, poz. 95, Nr 82, poz. 558, Nr 191, poz. 1368 i 1369 i Nr 200, poz. 1445.

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2007 r. Nr 17, poz.95 i Nr 21, poz. 125, Nr 112, poz. 769, Nr 115, poz. 791, 792 i 793, Nr 169, poz. 1412, Nr 176, poz. 1243.

4)Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1965 r. Nr 15, poz. 113, z 1974 r. Nr 27, poz. 157 i Nr 39, poz.231, z 1975 r. Nr 45, poz. 234, z 1982 r. Nr 11, poz. 82 i Nr 30, poz. 210, z 1983 r. Nr 5, poz. 33, z 1984 r. Nr 45, poz. 241 i 242, z 1985 r. Nr 20, poz. 86, z 1987 r. Nr 21, poz. 123, z 1988 r. Nr 41, poz. 324, z 1989 r. Nr 4 poz. 21 i Nr 33, poz. 175, z 1990 r. Nr 14, poz. 88, Nr 34, poz. 198, Nr 53, poz. 306, Nr 55, poz. 318 i Nr 79, poz. 464, z 1991 r. Nr 7, poz. 24, Nr 22, poz. 92 i Nr 115, poz. 496, z 1993 r. Nr 12, poz. 53, z 1994 r. Nr 105, poz. 509, z 1995 r. Nr 83, poz. 417, z 1996 r. Nr 24, poz. 110, Nr 43, poz. 189 i Nr 73, poz. 350 i Nr 149, poz. 703, z 1997 r. Nr 43, poz. 270, Nr 54, poz. 348, Nr 75, poz. 471, Nr 102, poz. 643, Nr 117, poz. 752, Nr 121,

---

poz. 769 i 770, Nr 133, poz. 882, Nr 139, poz. 934, Nr 140, poz. 940 i Nr 141, poz. 944, z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 117, poz. 757, z 1999 r. Nr 52, poz. 532, z 2000 r. Nr 22, poz. 269 i 271, Nr 48, poz. 552 i 554, Nr 55, poz. 665, Nr 73, poz. 852, Nr 94, poz. 1037, Nr 114, poz. 1191 i 1103 i Nr 122, poz. 1314, 1319 i 1322, z 2001r. Nr 4, poz. 27, Nr 49, poz. 508, Nr 63, poz. 635, Nr 98, poz. 1069, 1070 i 1071, Nr 123, poz. 1353, Nr 125, poz. 1368 i Nr 138, poz. 1546, z 2002 r. Nr 25, poz. 253, Nr 26, poz. 265, Nr 74, poz. 676, Nr 84, poz. 764, Nr 126, poz. 1069 i 1070, Nr 129, poz. 1102, Nr 153, poz. 1271, Nr 219, poz. 1849 i Nr 240, poz. 2058, z 2003 r. Nr 41, poz. 360, Nr 42, poz. 363, Nr 60, poz. 535, Nr 109, poz. 1035, Nr 119, poz. 1121, Nr 130, poz. 1188, Nr 139, poz. 1323, Nr 199, poz. 1939, i Nr 228, poz. 2255, z 2004 r. Nr 9, poz. 75, Nr 11, poz. 101, Nr 68, poz. 623, Nr 91, poz. 871, Nr 93, poz. 891, Nr 121, poz. 1264, Nr 162, poz. 1691, Nr 169, poz. 1783, Nr 172, poz. 1804, Nr 204, poz. 2091, Nr 210, poz. 2135, Nr 236, poz. 2356 i Nr 237, poz. 2384, z 2005 r. Nr 13, poz. 98, Nr 22, poz. 185, Nr 86, poz. 732, Nr 122, poz. 1024, Nr 143, poz. 1199, Nr 150, poz. 1239, Nr 167, poz. 1398, Nr 169, poz. 1413 i 1417, Nr 172, poz. 1438, Nr 178, poz. 1478, Nr 183, poz. 1538, Nr 264, poz. 2205 i Nr 267, poz. 2258, z 2006 r. Nr 12, poz. 66, Nr 66, poz. 466. Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 186, poz. 1379, Nr 208, poz. 1537 i 1540, Nr 226, poz. 1656 i Nr 235, poz. 1699 oraz z 2007 r. Nr 7, poz. 58, Nr 47, poz. 319, Nr 50, poz. 331, Nr 61, poz. 418, Nr 99, poz. 662, Nr 106, poz. 731, Nr 112, poz. 766 i 769, Nr 115, poz. 794, Nr 121, poz. 831 i Nr 176, poz. 1243.

⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 85, poz. 727, Nr 86, poz. 732 i Nr 143, poz. 1199 oraz z 2006 r. Nr 66, poz. 470, Nr 104, poz. 708, Nr 143, poz. 1031, Nr 217, poz. 1590 i Nr 225, poz. 1635.

⁶⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2007 r. Nr 17, poz.95 , Nr 21, poz. 125, Nr 112, poz. 769, Nr 115, poz. 791, 792 i 793, Nr 169, poz. 1412 i Nr 176, poz. 1243.

⁷⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 64, poz. 593, Nr 99, poz. 1001, Nr 120, poz. 1252, Nr 121, poz. 1264, Nr 144, poz. 1530, Nr 191, poz. 1954, Nr 210, poz. 2135 i Nr 236, poz. 2355, z 2005 r. Nr 167, poz. 1397 i Nr 169, poz. 1412 i 1421, z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i 711 i Nr 208, poz. 1534 oraz z 2007 r. Nr 17, poz. 95, Nr 82, poz. 558, Nr 191, poz. 1368 i 1369 i Nr 200, poz. 1445.

⁸⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1996r. Nr 118, poz. 561, Nr 139, poz. 647 i Nr 147, poz. 686, z 1997 r. Nr 82, poz. 518 i Nr 121, poz. 770, z 1998r. Nr 75, poz. 486 i Nr 113, poz. 717, z 2002 r. Nr 135, poz. 1146, z 2003 r. Nr 213, poz. 2081, z 2005 r. Nr 249, poz. 2104 oraz z 2007 r. Nr 69, poz. 467, i Nr 89, poz. 589.